

עיקרי הדברים

מתוך נייר העמדה של התאחדות הסטודנטים והסטודנטיות הארצית באשר לדיווחי המוסדות האקדמיים תשפ"א

1. **דיווחי המוסדות האקדמיים על אלימות מינית ומגדרית באקדמיה נכשלו ואינם ממלאים את המטרה שלשמה הוסדרו בתקנות** - מטרת תיקון 9 בתקנות למניעת הטרדה מינית הייתה יצירת כלי פיקוח ואכיפה שייצר תמונת מצב קונקרטית של האלימות המינית והמגדרית באקדמיה וכן יאפשר גיבוש מדיניות ברורה ומפורטת למניעת התופעה. במבחן המציאות הדוחות אינם ממלאים את מטרתם. הדוחות הם כלי חשוב ויש להם ערך ומשמעות באופנים מסוימים, אך איסוף דיווחים חד-שנתי שאינו מייצר תמונת מצב אותנטית, אינו מספיק למניעה ומיגור אלימות מינית ומגדרית באקדמיה.
2. מתמונת המצב שעולה מדיווחי המוסדות נראה כי בעיית האלימות המינית והמגדרית באקדמיה הינה שולית וחסרת משמעות במימדיה, **זאת בניגוד לדיווחי אגודות הסטודנטים והסטודנטיות מהשטח שמדווחים על פגיעות מיניות ומגדריות כחלק בלתי נפרד מחיי היומיום האקדמיים.**
3. **ניגוד אינטרסים מובנה בתפקיד הממונה** - הדוחות מבהירים כי קיים ניגוד אינטרסים מובנה בתפקיד הממונה לענייני הטרדות מיניות, מחד הן מחויבות לאינטרסים הכלכליים, הפוליטיים והאקדמיים של המוסד מאידך, על הממונה לברר באופן אובייקטיבי וחסר פניות את נסיבות המקרה הנתון לפניה על מנת להגיע לחקר האמת. בנוסף לכל אלו, על הממונה מוטלת אחריות גם על גורלה של המתלוננת.
4. **גישה סלחנית יותר לנילונים חברי סגל אקדמי/מנהלי ביחס לנילונים אחרים** - בהעדר פיקוח על אופן קבלת ההחלטות מצד גורם חיצוני למוסדות האקדמיים, מתקיימת העדפה וסלחנות יתר כלפי נילונים שהם חברי סגל. אנשי ההנהלה הבכירה במוסדות האקדמיים נמצאים בניגוד עניינים עמוק כאשר מדובר בטיפול בתלונות כנגד אנשי צוות אחרים.
5. **חוסר היכולת של המערכת לרדת לעומקן של תלונות אנונימיות** - משרת הממונה למניעת הטרדת מיניות איננה מזכה את המחזיקה בה בשעות עבודה נוספות או בתוספת שכר, על כן, המשרה נעדרת את המשאבים הנדרשים על מנת לברר לעומק תלונות אנונימיות. במוסד אקדמי בו יחסי מרות וכח הם חלק אינטגרלי מהמציאות היומיומית יש חשיבות יתרה להקצאת משאבים נרחבים לטיפול ובירור מעמיק של תלונות אנונימיות.
6. **היעדר הסדרה של נהלים למניעת הטרדות מיניות מול גורמי חוץ** - בתלונות רבות עלתה מורכבות בה הנילון הוא גורם חיצוני למוסד כגון עובד קבלן או חונכת בהכשרת חוץ שמועסקים על ידי גורם חיצוני. בשל היעדר הסדרה של נהלי טיפול, לממונות אין אפשרות לברר לעומק את פרטי המקרה והמתלוננת נתונות לחסדי ארגון חיצוני שאין לו כל מחויבות אליהן.
7. **בית דין משמעתי** - בדוחות אין מידע על התנהלות בתי הדין המשמעתיים במוסדות. לא ברור מהדיווחים באילו מקרים הנילון מועמד לדין משמעתי, מי היושבים בבית הדין ואיזו הכשרה יש להם בנושא הטרדות מיניות.
8. **פתרונות מוצעים:**
 - יצירת מנגנון ריכוז, אכיפה ופיקוח של המל"ג/משרד החינוך/משרד התרבות והספורט למניעת אלימות מינית במוסדות השונים.
 - רפורמה בתפקוד גופי הנציבות המוסדיים ובתפקיד הממונה למניעת הטרדות מיניות ומגדריות.
 - הסדרה של נהלים למניעת אלימות מינית ומגדרית בחוזה התקשרות מול חברות קבלניות ומוסדות הכשרה חיצוניים.
 - הקמת פורום עבודה משותף של כל הגורמים הרלוונטיים: המועצה להשכלה גבוהה, משרד החינוך, הרשות לקידום מעמד האישה, ועדי האוניברסיטאות והמכללות, התאחדות הסטודנטים והסטודנטיות עם דד-ליין להגשת תוכנית עבודה ומסגרת תקציבית תוך חיבור לאוצר.